

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
8

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Opleidingen

Cursus Keeper Coach Pro

Voetbalontwikkeling

Clustering van clubs

Cursus Keeper Coach Pro

Keepers trainen op topniveau

Wie in Nederland op topniveau een team wil trainen, moet aan strenge eisen voldoen. Daarentegen kan iedereen als keepercoach aan de slag. De cursus Keeper Coach Pro, door de KNVB in nauwe samenwerking met Frans Hoek ontwikkeld, moet ervoor gaan zorgen dat alle keepercoaches op topniveau zijn toegerust op de vele taken en aandachtsgebieden die onderdeel uitmaken van hun vak. De Voetbaltrainer praat over de inhoud van de cursus met Hoek, assistent-trainer met de specialisatie keepers.

Frans Hoek slaat bij het begin van het gesprek de spijker op zijn kop: "Je kunt er eigenlijk nog weinig over vinden." De cursus Keeper Coach Pro is relatief nieuw - de eerste jaargang is in de afrondende fase - en even googelen levert hooguit een handjevol hits op. Hoog tijd derhalve om met Hoek te praten deze cursus en vooral ook over het 'waarom'. Kun je echt niet met dezelfde kennis waarmee je de keepers van een eersteklasser traint, ook keepers op topniveau trainen?

Wildgroei

Mede door de inspanningen van Frans Hoek is er bij de KNVB een gedegen aanbod van cursussen voor keepercoaches in Nederland gekomen.

Frans Hoek: "Door de jaren heen hebben we gezien dat er steeds meer aan-

dacht voor keepen en keepercoaches is gekomen. Dat is positief. Indien daar echter geen gedegen opleiding aan ten grondslag ligt, moet je er toch je vraagtekens bij zetten. Er dreigt dan wildgroei te ontstaan. In het verleden deed ik de basis- en vervolgcursus samen met de KNVB, maar pakweg vijf jaar geleden was het tijd om alles bij de KNVB onder te brengen. We hebben toen twee cursussen ontwikkeld: Keepercoach Niveau II, gericht op de onderbouw tot 14 jaar, en Keepercoach Niveau III, gericht op jeugd vanaf 14 jaar en senioren. Dit loopt door tot de eerste klasse.

Er moest een topopleiding komen en het zou goed zijn als daaraan een licentiesysteem komt te hangen. Immers, iedereen mag overal keepercoach zijn. Dat is on-

verantwoord en ook vreemd omdat we naar mijn mening juist in Nederland de beste opleidingen voor trainer-coaches hebben. Ook bij de UEFA, waar ik heb mogen meedenken en meeontwikkelen, zijn nu richtlijnen opgesteld waaraan een keepercoach minimaal moet voldoen om een diploma op topniveau te kunnen halen. Daaraan wordt mogelijk ook een licentiesysteem gekoppeld. Nederland is als een van de pilotprojecten gaan fungeren voor heel Europa."

Praktijk

De KNVB baseert de nieuwe cursus onder meer op de ervaringen die Frans Hoek opdeed in de praktijk, onder meer in zijn jaren bij Ajax, Barcelona en Bayern München.

Frans Hoek: "Omdat ik tot op het hoogste niveau actief ben geweest in

Foto: KNVB.nl

de loop der jaren, hebben we onder meer dit traject als voorbeeld genomen voor keepercoaches. Verder hebben we ons gebaseerd op de inbreng van een groep keepercoaches werkzaam bij BVO's en een aantal oud-internationals en ex-topkeepers zoals Hans van Breukelen, Ronald Waterreus en Ruus Hesp. Wat zijn de werkgebieden van de keepercoach? Het begint ermee dat je door een club wordt gevraagd. Je gaat het gesprek aan. Waar ga je het dan over hebben? Wat is bijvoorbeeld de filosofie en de visie van de club? Hoe zit de speelwijze van het team in elkaar en wat is de taak van de keeper daarin? En op welk niveau, afgezet tegen die eisen, bevinden de keepers zich nu? Vervolgens kom je in gesprek met de hoofdtrainer. Dan praat je over

de speelwijze, hoe er aangevallen en verdedigd wordt. Wat is de ideale rol daarin van de keeper? Het accent ligt op de bijdrage die de keeper kan leveren aan het verdedigen, aanvallen en omschakelen. Dus de keeper als teamspeeler die mede verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de speelwijze. En wat wordt vervolgens van die keepercoach verwacht? De taakomschrijving is dan van groot belang. De volgende stap is dat je met de keeper aan de slag gaat. Dan moet je een profiel van hem maken: wat kan hij, wat kan hij nog niet? Je moet dus gaan analyseren. Heb je dat profiel eenmaal, kun je ook de overige keepers bij de club beoordelen en eventueel gericht gaan scouten.

Het is dan zaak een jaarplan te maken waarin chronologisch duidelijk wordt

hoe je de keepers naar het gewenste niveau gaat brengen. Daarna zet je het om in trainingen, tijdens de voorbereiding maar ook tijdens het seizoen. Met name dat laatste kan lastig zijn, want op topniveau speel je vaak meer dan één wedstrijd per week en de spelers zijn soms ook weg voor interlands. Dus hoe pas je dat alles nu in? Dat geldt ook voor de keepers daaronder en de jeugdkeepers. We kijken dus bij de opbouw van onze cursussen naar alle niveaus binnen het betaalde voetbal, van Jupiler League tot aan top Eredivisie. En er komt in het verlengde van de Keeper Coach Pro-cursus ook een cursus op dat niveau voor trainers van jeugdkeepers, Keeper Coach Pro Jeugd, onderverdeeld in onderbouw, middenbouw en bovenbouw."

Opbouw

De keepercoach moet in staat zijn de keeper zowel te ontwikkelen als te laten presteren. Daarbij is kennis van alle aspecten van het spel van belang. Daarnaast is de visie op het coachen van keepers aangepast naar een visie waarbij het trainen van keepers zoveel mogelijk geïntegreerd wordt in de teamtraining. Ook dit betekent dat de rol van de keepercoach verandert.

Frans Hoek: "De voorbereiding is op topniveau veelal het meest belangrijk, zeker voor de eerste keeper. Want zodra die keeper zijn wedstrijden gaat spelen, moet je hem steeds daarop voorbereiden en is er weinig tijd voor ontwikkeling. Echter, naast het directe presteren moet er ook een ontwikkelplan per keeper komen.

Tijdens trainingen moet je optimaal gebruikmaken van de tijd. Want je moet wel elke week winnen. De training moet gebaseerd zijn op hoe je zelf speelt, maar ook in relatie tot de tegenstanders. Dus behalve kennis van je eigen speelwijze moet je ook weten hoe tegenstanders spelen, en dat kunnen vertalen in wat het voor je keepers betekent. Verder worden veel

wedstrijden tegenwoordig gewonnen door spelhervattingen. De keepercoach moet daar als specialist grote kennis van hebben, niet alleen verdedigend maar ook aanvallend. Want iedere situatie heeft gevolgen voor het handelen van zijn keeper en het team.

De cursus geeft verbreding over dit grote aantal deelgebieden dat de keepercoach moet beheersen, maar zeker ook verdieping. Neem een aspect als de opbouw. Ook daarin moet de keepercoach een specialist in zijn. Welke opbouw willen we hanteren, de combi-

natie/korte opbouw of de lange bal? En stel dat laatste, is dat dan een lukrake lange bal? Nee, natuurlijk niet. We willen de bal op een bepaalde speler, op het juiste moment, in een bepaalde richting, met een bepaalde snelheid. Dat vraagt het nodige van de keeper die de bal moet spelen, zijn medespelers maar dus ook van zijn trainer. Werd er traditioneel veel individueel en geïsoleerd getraind met de keeper dan is nu de benadering dat keepers-training een onderdeel moet zijn van de teamtraining. Het is vreemd dat de keeper bijvoorbeeld het onderscheppen van voorzetten traint zonder medespelers en tegenstanders. Deze zijn juist cruciaal voor de keeper om te bepalen wat hij moet doen. Het handelen van de keeper wordt dus bepaald door de positie van medespelers, tegenstanders, van waar de voorzet wordt gegeven etc. Natuurlijk kun je een aantal aspecten geïsoleerd trainen, maar het krijgt pas echt betekenis binnen de context van de wedstrijd. Dit betekent dat de keepercoach meer de rol krijgt van een assistent met de specialisatie keepers.

De vraag komt dan aan de orde, op welke wijze de keepercoach de hoofdtrainer kan assisteren tijdens wedstrijden. Zit hij op de bank, levert dat al weer andere mogelijkheden op dan wanneer hij op de tribune zit. Na de wedstrijd moet er geanalyseerd worden: wat wilden we, wat is er gebeurd, hoe moeten we daar nu verder mee omgaan? Dat moet de keepercoach kunnen op teamniveau, op linieniveau en individueel. Om het goed te doen voor je keeper, moet je het hele plaatje zien. Vanuit het jaarplan stel je weekplannen samen.

Ik moet in staat zijn met die keeper om tafel te gaan zitten en hem uit te leggen (of nog beter: te vragen) wat van hem verwacht wordt in de speelwijze van het team. Hoe we dat vertalen in een ontwikkelplan is mede afhankelijk van wat die keeper wél en wat hij níet kan. We besteden

in de cursus dan ook aandacht aan gesprekstechnieken. Komt de keeper niet zelf met informatie, pas ik mijn vraagstelling aan. Uiteindelijk is het de keeper, die het moet doen. Een aantal zaken dat nog niet genoemd is, is van groot belang voor het functioneren van een keepercoach. Hoe is bijvoorbeeld zijn relatie met de keeper: is dat een vriendschappelijke band, een professionele of juist een zakelijke? Hoe staat het met de materialen waarover hij kan beschikken? En dan heb je natuurlijk de omgang met de rest van de begeleidingsstaf. Bij Bayern München kreeg ik opeens te maken met een sportpsycholoog van wie ik niet wist wat zijn toegevoegde waarde was. In hoeverre matcht dat met mijn werkwijze? Misschien moeten we dingen op elkaar afstemmen. Zoals dat ook geldt voor het werken met computers. Kun jij als trainer op topniveau met alles vastleggen, beelden coderen, de juiste beelden eruit halen en hoe doceer je dat aan de keepers en spelers?"

'In het samenspel tussen keeper en verdediging is nog winst te halen'

Arno van Zwam: "In de cursus Keeper Coach Pro zijn voor mij twee elementen van groot belang geweest. Het eerste is de samenwerking met de hoofdtrainer. Bij NAC hebben we afgelopen seizoen drie verschillende hoofdtrainers gehad. Dan is het zaak dat je overlegt welke jouw rol is en op welke manier jij het vertrouwen van de hoofdtrainer kunt krijgen om daadwerkelijk van toegevoegde waarde te zijn. Dat kan zich ook vertalen in een situatie waarin binnen een partijspel de keepercoach de keeper en de verdediging coacht, en de hoofdtrainer de aanval en het middenveld. Iedere hoofdtrainer werkt op een andere manier. Het was voor mij heel leerzaam om te zien welke mijn rol telkens kon zijn en hoe ik deze gesprekken zelf kon aangaan. De cursus heeft me dat geboden.

Verder heb ik meer inzicht gekregen in hoe ik een keeper kan trainen in samenwerking met het team. Neem een wedstrijd tegen Roda JC. Je weet dat die ploeg veel lange ballen op Frank Demouge speelt. Malki zal daar omheen bewegen, Donald is de meest aanvallende middenvelder. Hoe bespeel je dat als keeper in samenwerking met je verdedigers? Hoe is je coaching? Waar zet je je verdedigers neer? Hoe kies je zelf positie ten opzichte van een

voorzet, kun je die beïnvloeden zelfs als je hem niet kunt onderscheppen? Dat zijn interessante dingen. In dat samenspel is nog veel winst te behalen en daarin heb ik meer inzicht gekregen door de cursus Keeper Coach Pro."

Foto: KNVB.nl

Foto: Pro Shots

Instroomeis

De huidige situatie is, gechargeerd, eenvoudig: iedereen kan keepercoach worden. Dit is volgens Hoek aan het veranderen.

Frans Hoek: "Wil je trainer bij een BVO worden, moet je TC III, II, I en Coach Betaald Voetbal halen. Daarnaast moet je flink wat ervaring hebben. Kortom, je bent zes tot tien jaar verder voordat je hier aanbeld bent. Om als assistent in het betaalde voetbal te mogen fungeren, heb je TC I nodig. De UEFA hanteert op dit moment als instroomeis UEFA B. Dat hebben wij overgenomen, maar het is niet ondenkbaar dat ook voor de cursus Keeper Coach Pro de instroomeis TC I wordt. Voor de eerste twee opleidingen worden nog uitzonderingen gemaakt voor de keepercoaches die al werkzaam zijn in het betaalde voetbal. Daarna moet iedereen voldoen aan de instroomeisen.

De cursus duurt een seizoen. De cursisten komen achtmaal centraal bij

elkaar. Ook bezoeken zij in groepen van vier diverse clubs. Zij krijgen dan deelopdrachten. Ze moeten analyses maken, plannen maken en trainingen geven. Ook zijn diverse specialisten ingehuurd die op hun specifieke terrein les hebben gegeven. Het is een heel intensieve cursus die in zijn opzet veel lijkt op de cursus TC I en daarmee aansluit op de wijze waarop andere cursussen binnen de KNVB gegeven worden.

Als je nu weet wat er allemaal bij het vak van keepercoach op het hoogste niveau komt kijken, zal ook duidelijk zijn dat je aan een basisopleiding zoals Keepercoach II op topniveau niet genoeg hebt en waarom de KNVB, de UEFA en de FIFA het zo belangrijk vinden dat dit alles gereguleerd en gecertificeerd wordt. Ook in de toekomst zullen nieuwe ontwikkelingen ons nopen tot aanpassingen. Je bent nooit klaar met deze materie. Maar met de structuur die nu ontstaat hebben we wél een stevige fundering." ⚽

'Er ging een wereld voor me open'

Khalid Benlahsen: "Ik heb deze cursus gedaan zonder vooropleiding. Daarom heb ik gelijktijdig met de cursus Keeper Coach Pro een traject gevolgd waarin je versneld een aantal zaken krijgt aangeleerd die horen bij de TC-opleidingen. Het gaat dan om analyseren en plannen, maar ook om concreet trainingen verzorgen aan een team. Zo hebben we bijvoorbeeld aan een stageteam training gegeven, waarin we gecoacht en ondersteund werden. Ik heb in deze cursus zodoende vooral geleerd meer vanuit het totale team te denken. Ik ben verder ontwikkeld in het denken over de manier waarop een keeper kan bijdragen aan de speelwijze. Daarmee werd ik bij Almere City, zeker nadat Fred Grim er hoofdtrainer werd, toch al steeds meer geconfronteerd. Deze cursus was daarom voor mij ideaal. Verder heb ik zeker aan het onderdeel 'periodiseren' als ook aan het onderdeel waarbij mentale zaken aan de orde komen, veel gehad. In dat laatste ging echt een wereld voor me open. Ik kan nu beter signalen herkennen die mijn keeper afgeeft en die te maken hebben met zaken als druk en faalangst, of gedrag richting medespelers en trainers. Na het volgen van Keeper Coach Pro kan ik zowel geïsoleerd als geïntegreerd een betere keeperstraining geven. De cursus heeft zeker bijgedragen aan mijn ontwikkeling gedurende het laatste jaar en de mooie stap die ik nu kan gaan maken als hoofd van de Keepers Academy van Feyenoord."

Foto: Pro Shots

Samenvatting:

- DE KNVB baseert de inhoud van Keeper Coach Pro op wat de wedstrijd vraagt van een keeper en wat Frans Hoek zelf tijdens zijn loopbaan op topniveau is tegengekomen.
- Keeperstraining wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de teamtraining.
- De cursus geeft inzicht in de vele deelgebieden waar de keepercoach mee te maken heeft.
- Er wordt gewerkt aan een scherpere instroomeis: UEFA A.

'KNVB staat in dienst van amateurverenigingen'

Clustering van clubs

In district Zuid II hanteert de KNVB binnen een aantal vakgebieden een indeling in clusters voor de aangesloten veldvoetbalverenigingen. Deze clubs worden samengevoegd per gemeente. Jo Slenter is als clubcoach van de KNVB onder andere verbonden aan de clusterverenigingen binnen de gemeente Margraten-Eijsden. Het cluster bestaat uit: VV Eijsden, SCG, Oranje Boys, SVME, BMR, VV Keer, Geertruidse Boys en Sibbe.

De KNVB heeft als primaire taak om de verenigingen van dienst te kunnen zijn waar het gaat om het organiseren van voetbal. Clubcoaches kijken wat een vereniging als ontvangende partij nodig heeft aan ondersteuning. Daarbij is het van essentieel belang dat goed gekeken wordt welke de behoeftes zijn.

Jo Slenter: "Het is noodzakelijk dat ik een goed beeld krijg van de vereniging. Vervolgens kijk ik op welke manier de behoefte in kwestie binnen een vereniging ingevuld kan worden en op welke manier dit geborgd gaat worden. Dit moet altijd in samenspraak gaan met de mensen binnen de desbetreffende verenigingen, anders ontstaat er ruis binnen de eigen club. Het gaat dan om zogeheten Voetbaltechnische Ondersteuning op Maat. Veel voetbalverenigingen kampen met dezelfde problematiek

en behoeften. Met het samenvoegen van verenigingen door middel van clustering kunnen de betrokken clubs ook van elkaar leren, kennis delen en kan de clubcoach duurzamer te werk gaan. Ook leg ik de verbinding met de combinatiefunctionaris en/of beleidsmedewerker van de gemeenten, netwerkers en collegae van andere afdelingen van de KNVB. Samen hebben we namelijk het doel om verenigingen te ondersteunen in de voetbal- en clubontwikkeling. Een voorbeeld van samenwerking met de gemeente en netwerkers van de KNVB is het realiseren van de overgang van het straatvoetbal naar de gemeente. In plaats van dat ik een van de verenigingen bezoek, worden de betreffende verenigingen nu samengebracht tijdens een aantal workshops en activiteiten. Daar waar nodig vindt individuele clubondersteuning plaats. In de praktijk is ook gebleken dat één of

twee keer langsgaan bij een club vaak minder effectief is. Het proces van behoefte tot en met de borging ervan wordt dan vaak niet gehaald. Uiteindelijk gaat het erom dat we verenigingen centraal stellen, hen faciliteren en service verlenen ten dienste van club- en voetbalontwikkeling."

Structuur

Jo Slenter: "Om een goede structuur te vormen binnen de clusterverenigingen hebben we in eerste instantie gezorgd dat er een relatie is ontstaan tussen de verenigingen. Vanuit deze relatie ontstaan er gezamenlijke behoeftevragen. De clubcoach ondersteunt het cluster vanuit de behoeftevragen die naast voetbaltechnische ook vaak bestaan uit vragen op het terrein van

de ondersteuning van clubbesturen, het werven van een vrijwilligerskader en wedstrijdzaken. Op dat moment leg ik de verbinding met mijn collega's van Wedstrijdzaken en Ondersteuning Clubbesturen en gaan we samen invulling geven aan het totaalproces. In de praktijk blijkt dat voetbalontwikkeling gepaard dient te gaan met clubontwikkeling.

Voorbeelden van voetbaltechnische behoeftevragen vanuit het cluster Margraten-Eijsden zijn:

- Opleiden van jeugdvoetballers middels workshops en de KNVB Voetbalschool in een cluster van verenigingen
- Organiseren clusterjeugdplanteams

waarbij spelers en trainer-coaches zich kunnen ontwikkelen

- Ontwikkelen en borgen van delen van het jeugdvoetbalbeleidsplan
- Project meisjes-/vrouwenvoetbal (het meisje staat centraal)
- Samenwerken in combinatieteams

Zo is er bijvoorbeeld een gezamenlijke behoefte aan het verbeteren van de technische vaardigheden bij jeugdspelers. Men gebruikt wel de dvd's 'Allesmaal Uitblinkers' maar deze ziet het jeugdkader meer als voorbeelden van spel- en wedstrijdvormen. Ze verkrijgen door de beelden niet meteen het inzicht dat deze ook prima geschikt zijn voor het verbeteren van technische vaardigheden. Aan de hand van theoretische en praktische workshops

hebben we kunnen laten zien dat deze dvd's wel degelijk aandacht schenken aan techniektraining. De aanwijzingen behorende bij de voetbalvormen en de informatie van de clubcoach geven dan goede informatie over het coachen en beïnvloeden van het ontwikkelen van deze technische vaardigheden. Je kunt dit zien in de bijlage van de gegeven voetbalvormen. Bij deze workshops zijn behalve het jeugdkader ook altijd de Technisch Jeugdcoördinatoren aanwezig. Zij maken dan de vertaling en borging naar de afzonderlijke verenigingen en bewaken dit dan in de praktijk." (zie de trainingsvormen op pagina 65)

Niveaoverschillen

Jo Slenter: "Een andere behoeftevraag is hoe we omgaan met grote niveaoverschillen binnen teams van kleinere verenigingen. Selectiebeleid is in dit geval niet altijd voldoende toepasbaar. Vaak is er maar één team in de leeftijdscategorie. De ontwikkeling van spelers binnen hun eigen team kan dan stagneren. Door het samenstellen van clusterjeugdplanteams met de talentvolle spelers van alle clusterverenigingen kunnen deze spelers zich verder ontwikkelen. Bij deze activiteiten hebben we tevens de verbinding gelegd met het opleiden van de trainer-coaches van dit cluster. Tijdens deze clusteractiviteiten staan dan ook twee doelen centraal:

- Opleiden van jeugdspelers door gekwalificeerde trainer-coaches
- Alle jeugdtrainers van de clusterverenigingen worden uitgenodigd en geschoold door de KNVB-clubcoach en gekwalificeerde jeugdtrainers

Daarnaast is er de KNVB Voetbalschool waarbij de jeugdkaderleden en spelers van de clusterverenigingen met plezier beter leren voetballen. Dat gebeurt jaarlijks tijdens vijf zondagochtenden waarop trainingen worden gegeven en wedstrijdjes worden

gespeeld. Ook hier geldt weer voor jeugdtrainers en Technisch Jeugdcoördinatoren dat ze deze wijze van opleiden meenemen en toepassen binnen hun eigen vereniging. Bij dit alles wordt natuurlijk de transfer naar de cursussen van de KNVB niet vergeten, zodat competenties en vaardigheden nog nadrukkelijker ontwikkeld kunnen worden.

Samengevat betekent dit dat we bovengenoemde initiatieven starten vanuit de behoeftenvragen van de individuele vereniging en/of cluster van verenigingen waarbij onderstaand proces leidend is. Mijn rol is dan vooral het begeleiden van het proces en verenigingen leren het zelf te doen. Het doel is de (Technisch) Jeugdcoördinatoren in het volgende leerproces te brengen:

- Maak een foto, inventariseer de huidige situatie in de (jeugdafdeling van de) vereniging
- Prioriteren van de problemen en uitdagingen
- Maken van plan van aanpak (wie/wat heb ik nodig om te komen tot... - implementeren);
- Uitvoeren stappenplan om tot gewenst resultaat te komen op korte, middellange en lange termijn
- Opnemen en borgen van dit proces (voorbereiden, uitvoeren en evalueren) in een beleidsplan

Dit proces ziet er in de praktijk als volgt uit:

- Analyse: wat willen we verbeteren?
- Doelstelling: wat willen we bereiken?
- Doelgroep: om wie gaat het?
- Samenwerking: met wie doen we het?
- Actie: wat gaan we doen: korte, middellange en lange termijn?
- Evaluatie: hoe kijken we terug en stellen we, indien nodig, bij?

Cursus TJC

Jo Slenter: "Er zijn veel jeugdcoördinatoren die goed werk leveren binnen de verenigingen. Het takenpakket kan

nogal verschillen. Zo is de een verantwoordelijk voor indeling van trainers en spelers, een ander weer voor het vervoer en wedstrijden, en weer een ander voor ondersteunen en aansturen van de jeugdtrainers in trainingen, wedstrijden en spelersbegeleiding. Voor de deelname aan de reguliere cursus TJC III is het trainersdiploma UEFA C vereist. Dit betekent dat er

voor genoemde andere jeugdcoördinatoren geen adequate scholing was. Met de pilot TJC is het vereiste van het diploma UEFA C los gelaten. De inhoud is nu breder van opzet en de behoeftenvraag vanuit de praktijk is dus leidend. Naast de vraag 'Wat is leren voetballen' zijn we gaan kijken naar de taken die belangrijk zijn in de voetbal- en clubontwikkeling voor

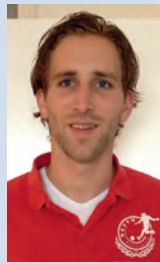
de (Technisch) Jeugdcoördinator. Zo is het voeren van de juiste gesprekken met ieder individu een cruciaal aandachtspunt. Dan gaat het naast de kaderleden en spelers zeker ook om de ouders. Alles komt tot stand door een goede interactie tussen mensen. Maak iedereen betrokken. De praktijk is leidend voor beleid.

Tijdens de cursus hebben we deze praktijksituaties nagebootst met rollenspellen tussen kaderleden en spelers. Er is natuurlijk een verschil in gespreksstructuur. Bij kinderen van tien tot twaalf kun je vragen stellen en al discussiëren over trainingsinhoud: Wat vond je ervan? Was het leuk? Vond je het leerzaam? Waarom vinden jullie voetbal leuk? Wat vinden jullie minder leuk? Wat moet er veranderen? Wat missen jullie? Wat kunnen jullie beter doen?

Gesprekken met ouders zijn van belang om bijvoorbeeld vrijwilligers te vinden. Wat doen de ouders in hun dagelijkse leven? Wat voor kwaliteiten hebben ze? Hoe kun je deze ouders inzetten voor de vereniging? Je komt daardoor ook meer over het kind te weten. Wat is de sociale achtergrond van het kind? Dikwijls praten we over het kind, maar veel belangrijker is om te praten mét het kind. Je kunt wel zeggen dat een kind vervelend is in zijn gedrag op de training, maar hoe komt dat? Ligt dit aan de manier van aanbieden van voetbalvormen, ligt aan de inhoud van de voetbalvorm? Door te praten met het kind kom je er achter."

RKVVM

Jeremy van Wissen is Technisch Jeugdcoördinator bij voetbalvereniging RKVVM uit Margraten. Hij is tevens een van de Technisch Jeugdcoördinatoren van het cluster Margraten-Eijsden. Ook was Van Wissen een van de 24 cursisten die dit seizoen deelnamen aan de pilot (Technisch) Jeugdcoördinator. Deze cursus werd mede gegeven door Jo Slenter. Daarnaast gaf Slenter dit seizoen ook een reguliere cursus Technisch Jeugdcoördinator III. Hieraan namen zestien cursisten deel.

Jeremy van Wissen:
"Voordat ik aan de cursus begon was ik al vier jaar werkzaam als Technisch Jeugdcoördinator. Als Technisch Jeugdcoördinator probeer je het

kader te stimuleren om zich te blijven ontwikkelen. Als de TJC dit van zijn kader verwacht, is het ook belangrijk om zelf scholingen te volgen zoals de pilot TJC.

Een technisch jeugdcoördinator (TJC) is verantwoordelijk voor:

- Het creëren van een passende leeromgeving
- Het jeugdkader intern opleiden en stimuleren tot het volgen van een scholing
- Het jeugdkader informeren over: speelwijze, trainingsmethode, jeugdvoetballeerproces en selectiebeleid
- Het bewaken van de trainingsplanning
- Kader begeleiden tijdens trainingen en wedstrijden
- Dit alles borgen in een jeugdvoetbalbeleidsplan

Door samenwerking met de clubcoach en clusterverenigingen zijn bovengenoemde behoeftenvragen succesvol beantwoord en ingevuld. Binnen RKVVM hebben we dit kunnen borgen in gedeelten van het jeugdvoetbalbeleidsplan. Samen met Jo Slenter kwamen we tot de conclusie dat we in dit stadium beter niet konden kiezen voor het in één keer maken van een totaal jeugdvoetbalbeleidsplan, maar voor vanuit het plan van aanpak concreet zaken realiseren. Dit is realistischer en praktischer. Ik heb door bovenstaand proces mezelf en de vereniging

verder kunnen ontwikkelen. Dit jaar heeft dit zelfs geleid tot een nominatie voor de Rinus Michels Award voor de categorie beste amateurjeugdopleiding van Nederland."

Thema's van de pilot (T)JC zijn onder andere:

- Veilig en sportief sportklimaat. Welke rol speelt de TJC hierin?
- Wat is voetballen? Wat zie je gebeuren? Welke elementen zijn daarvoor nodig? Wordt er geleerd? Stemt de coach zijn handeling af op het niveau van de groep? De positie van de (T)JC III?
- Voetballeerproces: Waar coacht de trainer op? Is dat voor deze doelgroep bedoeld? Wat kunnen deze spelers nog niet? Wat hadden ze eigenlijk al geleerd moeten hebben? Wat betekent dit voor het vervolg en eindresultaat?
- De rol en positie in de jeugdafdeling van de (T)JC en dit weer in relatie tot organogram?
- Beleidsontwikkeling en visie?
- Het voeren van gesprekken met jeugdkaderleden en jeugdleden, netwerken, kwaliteitsbewaking
- Begeleiden en ondersteunen jeugdtrainercoaches; trainer-coachscan
- Organiseren van (neven)activiteiten
- Presentaties eindopdracht

Jeremy van Wissen: "Het proces dat in het cluster Margraten-Eijsden leidend was van behoeftenvraag naar borging stond ook centraal tijdens de cursus. Ik werk vooral taak- en relatiegericht. Taakgericht wil zeggen dat ik als TJC vertel wat, waar, op welke manier en met welk resultaat het moet gebeuren. Dit doe ik vooral bij het jeugdkader dat nog niet taakgericht kan werken. Als voorbeeld kan dienen het geven van een training. Relatiegericht gaat

'Gesprekken met ouders zijn van belang om bijvoorbeeld vrijwilligers te vinden'

over de wijze van communiceren met mijn mensen, vooral waardering en aandacht geven zodat ze gemotiveerd zijn en beter (willen) worden. Ook geef ik deze mensen ruimte voor eigen initiatieven. Mijn rol is dan vooral het geven van feedback. De benadering van de kaderleden was een belangrijk onderdeel van de cursus.”

MVV

Jo Slenter werkt namens de KNVB ook samen met MVV als het gaat om voetbalontwikkeling. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor Paul Penders die functioneert als coördinator tussen MVV en de omliggende amateurverenigingen.

Paul Penders: “Het bestuur van MVV heeft in 2010 zichzelf de vraag gesteld: wie zijn onze stakeholders? Dat zijn de amateurclubs en jeugdvoetballers in de regio Maastricht. Daar had MVV eerder geen gekaderde relatie mee. Dat is echter noodzakelijk voor de overleving en continuïteit van de (prof)club. In samenwerking met onze natuurlijke achterban, de amateurverenigingen, probeer ik als coördinator deze samenwerking naar een hoger plan te tillen.

In deze samenwerking gaat het erom jeugdspelers beter te maken. Onder de noemer Maastricht United zijn we begonnen aan deze regionale talentontwikkeling. Geselecteerde talenten van de regionale amateurverenigingen trainen samen. Hier zijn voormalige en huidige (jeugd)trainers van MVV bij betrokken. We willen een stimulans geven om beter te willen worden.

Maastricht United is in 2012 gelanceerd. We zijn gestart met een pilot voor de E- en D-jeugd die werd getraind door MVV-coryfee Erik Meijer en MVV-middenvelder Nathan Rutjes, ondersteund door amateurtrainers (zie gescande documenten en 3.6). Rutjes en Meijer instrueren jeugdtrainers voorafgaand aan trainingen op welke wijze zij de goede elementen uit de trainingsstof kunnen halen. Daarnaast moeten ze in de toekomst ook informatie kunnen halen uit de

digitale trainersbank die we in samenwerking met de KNVB willen ontwikkelen. Zeventig talenten werden uitgenodigd. Na een aantal ronden te hebben doorgeselecteerd zijn uiteindelijk zestien spelers overgebleven, de selectie van het zogeheten Maastrichts Elftal. Dit team speelde wedstrijden tegen een jeugdteam van MVV. Het niveauverschil was niet groot en we willen deze opzet dan ook gaan uitbreiden naar alle leeftijdscategorieën. Profclubs brengen in hun regio in feite maar een beperkt aantal voetballers in kaart. Door een nauwere samenwerking met amateurclubs die net buiten het scoutingsgebied vallen wil MVV een beter beeld krijgen van het talent in de regio en dit uiteraard niet uit het oog verliezen.”

Jo Slenter: “MVV en de clubcoach zullen elkaar aan en versterken elkaar richting de amateurverenigingen. In

dit verhaal van Maastricht United staat vooral de individuele ontwikkeling van de jeugdspeler voorop. Als clubcoach wil ik graag de samenhang tussen topsport (MVV) en breedtesport (amateurverenigingen) meer gestalte zien krijgen. MVV als een regionaal voetbalcentrum dat samen met de KNVB en amateurverenigingen samenwerkt bij talentherkenning en –ontwikkeling. Het inzetten van eerste-elftalspelers en clubiconen van MVV werkt motiverend naar jeugdkader en -spelers om hier energie in te steken. Van groot belang is dat er een brug wordt gemaakt richting de amateurverenigingen zodat de jeugdtrainers en spelers terug in hun amateurverenigingen zorgen voor een kwaliteitsimpuls in het voetbal. Op deze manier worden deze activiteiten effectief in het kader van het ontwikkelen van het voetbal. Dit is de volgende stap die we samen willen gaan maken bij Maastricht United.”

Trainingsvormen

Oefenvorm **3.6**

1 tegen 1 met 4 doeltjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

- Aanvallen**
 - scoren door op een van de twee doeltjes
 - (snel) wisselen van richting in het dribbelen / kappen
- Verdedigen**
 - positioneel zeer goed verdedigen
 - tegenstander dwingen naar een kant / tot het maken van fouten
 - bal afpakken

Eisen aan het spel:

- Aanvallen**
 - overzicht in de situaties en het kiezen van het juiste moment en de richting van de passeeractie / het kappen van de bal
 - het afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
 - bal blijven zien, druk op de bal zien te krijgen / zien te houden
 - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
 - overzicht houden, herkennen van het juiste moment om een aanval op de bal te doen

Methodiek - Moelijkjer/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- verdediger verder van de eigen doeltjes laten starten
- eerder druk op de bal
- doeltjes naar binnen verplaatsen
- oefenvorm 3.5

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder maken
- doeltjes verder uit elkaar zetten

Regels:

- beide teams kunnen scoren op twee kleine doeltjes
- als de bal uit is indribbelen
- bij een achterbal / hoekschip in het midden van de eigen doeltlijn starten / of een medespeler (of trainer-coach) speelt de bal in vanaf de zijkant

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
- breedte: 15 meter
- een variatie is de vorm waarbij een medespeler (of trainer-coach) steeds de 1ste bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen)

Aantal spelers:

- 2-8 spelers
- 3, 4, 5 of 6 spelers (doorwisselen na elk doelpunt, achterbal of hoekschip)
- meer dan 7 spelers organisatie twee keer uitzetten

Materiaal:

- 8 ballen
- 8 pionnen
- 6 hesjes (3 om 3)
- 4 kleine doeltjes (3 bij 1 meter)
- 8 hoedjes

Trainingsorganisatie tijdens workshop ‘Het verbeteren van de technische vaardigheden’ van spelers in het cluster Margraten-Eijsden waarbij de volgende voetbalvormen gedemonstreerd werden vanuit de dvd ‘Allemaal Uitblinkers E-pupillen’.

- Warming-up
- Vereenvoudiging Voetbalvorm 1 (nr. 3.8)
- Toepassen in een variatie van 4 tegen 4
- Vereenvoudiging voetbalvorm 2 (nr. 1.2)
- Toepassen in een variatie van 4 tegen 4

- ‘Tijdens de aanname kun je de bal al richting het doel begeleiden door met je voet een groot raakvlak richting het doel te creëren.’
- ‘Opengedraaid staan’ of ‘trek je tenen omhoog’ en ‘maak een raakvlak richting het doel.’

Oefenvorm **3.8**

1 tegen 1 (+k) grote doelen tegenstander van opzij

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

- Aanvallen**
 - scoren op groot doel met keeper
- Verdedigen**
 - positioneel zeer goed verdedigen
 - tegenstander dwingen naar een zijkant / tot het maken van fouten
 - bal afpakken

Eisen aan het spel:

- Aanvallen**
 - goede eerste aanname (vooruit en in de loop)
 - overzicht in de situaties en het kiezen van het juiste moment en de richting van de passeeractie / kappen
 - het afsnijden van de pas van de tegenstander en het afschermen van de bal
- Verdedigen**
 - bal blijven zien
 - zonder overtredingen het scoren van de tegenstander beletten
 - overzicht houden, herkennen van het juiste moment om een aanval op de bal te doen

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld breder maken
- verdediger korter op de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)
- oefenvorm 3.7

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder maken
- verdediger verder van de situatie laten starten (spelen met de afstanden tussen de pionnen)
- oefenvorm 3.9

Regels:

- beide teams kunnen scoren op een groot doel
- als de bal uit is volgende aanval en verdediger

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 32 meter
- breedte: 10-12 meter
- een variatie is de vorm waarbij de trainer-coach steeds de 1ste bal inspeelt op de speler die moet starten (aannemen en vervolgens dribbelen / schieten)

Aantal spelers:

- 4-10 spelers
- keepers wisselen door om de 5 aanvalspogingen
- spelers wisselen door na elke aanval of wanneer de bal uit is

Materiaal:

- 8 ballen
- 10 pionnen
- 10 hesjes (5 om 5)
- 2 grote doelen (5 bij 2 meter)
- 12 hoedjes

Bij 3.8: 1+k tegen 1+k op grote doelen met de tegenstander van opzij.

Coaching

Pass binnenkant voet

- ‘Het standbeen naast de bal zetten met de tenen richting de speelrichting.’
- ‘Het speelbeen naar voren brengen met een gebogen knie en tenen naar buiten gedraaid voor een groot raakvlak.’
- ‘Bij het raken van de bal dienen de tenen aangespannen te zijn d.m.v. de tenen op te trekken.’
- ‘Probeer de bal in het midden te raken.’
- ‘Met de juiste snelheid op het verste been inspelen.’
- ‘De grote van de zwaaibeweging en spanning op je voet zijn belangrijk voor de snelheid van de bal.’
- ‘Buig je knie’ of ‘trek je tenen omhoog’ en ‘draai je voet naar buiten.’

Eerst stilstaand inspelen; daarna vanuit een dribbel

Aanname binnenkant voet

- ‘Opengedraaid staan met je blik richting het speelveld.’
- ‘Probeer de bal met het verste been te ontvangen.’
- ‘Je voet hangt tijdens de aanname een aantal centimeter boven de grond.’
- ‘Je tenen zijn omhoog getrokken voor spanning op je voet en om de bal te kunnen opvangen.’
- ‘Je been is bijna nooit gestrekt.’

Eerst in een rustig tempo; daarna sneller en sneller

Oefenvorm **1.2**

3 tegen 2 met 4 doeltjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

- Aanvallen**
 - door snelle wisselingen speelveldgedeelte kunnen scoringskansen worden gecreëerd
- Verdedigen**
 - positioneel zeer goed verdedigen
 - tegenpartij dwingen tot breedtespel
 - bal afpakken

Eisen aan het spel:

- Aanvallen**
 - juiste balansnelheid
 - direct spel en/of aannemen-spelen
 - goede veldbezetting
 - juiste moment van aanbieden herkennen
- Verdedigen**
 - goede organisatie (veldbezetting)
 - juiste moment herkennen om aanval op de bal te doen
 - actief verdedigen (opbouw tegenpartij storen indien mogelijk)

Methodiek - Moeilijker/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / verdedigen makkelijker maken

- doeltjes tweetal dicht bij elkaar plaatsen
- veld smaller maken
- oefenvorm 1.1

Aanvallen makkelijker maken / verdedigen moeilijker maken

- doeltjes tweetal verder uit elkaar plaatsen
- veld langer maken
- oefenvorm 1.3

Regels:

- beide teams kunnen scoren op twee kleine doeltjes
- als de bal uit is indribbelen of inpassen voor het tweetal en inpassen voor het drietal
- bij een achterbal of hoekschop in het midden tussen de twee eigen doeltjes starten
- na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20 meter
- breedte: 30 meter (bij een achterbal of hoekschop in het midden tussen de twee eigen doeltjes starten)

Aantal spelers:

- 5-9 spelers (2 spelers wisselen door bij het tweetal / 1 speler wisselt door bij het drietal)
- 10 spelers (organisatie dubbel uitzetten)

Materiaal:

- 8 ballen
- 4 pionnen
- 8 hesjes (4 om 4)
- 4 doeltjes (3 bij 1 meter)
- 14 hoedjes

Bij 1.2: 3 tegen 2 met 4 doeltjes

Coaching

- idem als bovenstaande
- nu in een vrije situatie
- de componenten snelheid, timing en uitvoering worden nu belangrijker

Bestel nu uw handige trainersmaterialen!

A6 formaat
€ 5,95

A5 formaat
€ 6,95

Wedstrijdregistratie boekjes

- Praktisch, met ringband
- Bevat veldjes en schema's
- Veel ruimte voor notities
- Keuze uit A5 en A6 formaat

A6 formaat
€ 5,95

A5 formaat
€ 6,95

Trainingsregistratie boekjes

- Praktisch, met ringband
- Overzichtslijst trainingsbezoek
- Veel ruimte voor notities
- Keuze uit A5 en A6 formaat

A4 formaat
€ 5,50

Veldenblok, A4 formaat

- Velden op A4 formaat
- Eenvoudig af te scheuren
- Volop ruimte voor notities

Abonnees
ontvangen
7,5%
korting

Complete set bovenstaande trainersmaterialen,
voor slechts € 27,50

Bestel deze handige materialen snel via www.devoetbaltrainer.nl/winkel

Trainers
mappen
vanaf
€ 18,-

